

The sound of Merkel

Columns - 11 juni 2015

Internationaal geeft kanselier Merkel de toon aan. Maar lukt de CDU onder haar leiding niet aansluiting te krijgen bij de moderne grote steden. Het fenomeen *Mutti* kan voor de CDU nog een nachtmerrie worden, aldus ING-econoom Carsten Brzeski

Het was hét plaatje van de G7-top in Duitsland. Angela Merkel in de bergen op de groene alpenweide met gespreide armen voor Barack Obama die ontspannen op een bank zit, of bijna hangt. Bijna een idyllisch tafereeltje uit 'The Sound of Music'. Angela Merkel als de hartverwarmende Maria van de internationale en Duitse politiek. Een Maria echter die vooral opleeft in de bergen en op het platteland, maar niet in de stad.

In de schaduw van de G7 en Griekenland was er afgelopen weekend in Dresden een kleine, voor buitenlanders en financiële markten op het eerste gezicht tamelijk onbelangrijke burgemeestersverkiezing. In de hoofdstad van de conservatieve deelstaat Saksen leed de kandidaat van Merkels CDU een pijnlijke nederlaag. Hij haalde slechts 15 procent van de stemmen. Wat kan het de koningin van Europa, de sirtaki dansend voor de Amerikaanse president, nog schelen wat er in een Duitse stad van 500.000 inwoners gebeurt? De nederlaag in Dresden markeert het dieptepunt van een lange, treurige trend. In geen enkele grote Duitse stad zit er nog een partijlid van Merkel aan het stuur. In 2005, aan het begin van haar kanselierschap, zat de CDU nog in 7 van de grootste 15 Duitse steden stevig in het zadel.

Ondanks enkele inhoudelijke veranderingen onder het leiderschap van Merkel lukt het de CDU niet aansluiting te krijgen bij de moderne grote steden. Het familiebeeld is weliswaar iets liberaler geworden, maar het blijft nog te conservatief, te veel ruikend naar mottenballen. Er ontbreekt een typische CDU-stempel op het urbane leven. Een echt alternatief voor de fietspad- en patchwork-familie-politiek van andere partijen heeft de CDU niet. Op het stedelijke niveau wordt zo het grootste probleem van de Duitse christendemocraten duidelijk: in het tiende jaar van bondskanselier Merkel is de partij inhoudelijk geïmplodeerd, met weinig geprofileerde mensen. De partij is Merkel, en Merkel is de partij.

Het fenomeen *Mutti* kan voor de CDU nog een nachtmerrie worden. Op een einde van het Merkel-tijdperk is de partij niet voorbereid. En met de steeds toenemende

urbanisering in Duitsland zal ook de invloed van het platteland, waar de CDU nog sterk staat, op de nationale politiek steeds kleiner worden. Voor Angela daarentegen maakt dat alles niets meer uit. Zolang haar populariteit bij de Duitsers zo groot blijft, is zij het laatste houvast voor haar partij. De machtsgarantie. Bij elke nederlaag op regionaal of stedelijk niveau zal haar macht eerder toenemen dan afnemen. Want er is geen alternatief. Zo krijgt Merkel volgens mij ook later nog een nieuw reddingspakket voor Griekenland door het Duitse parlement.

Internationaal zal Merkel verder de toon aangeven en elke berg beklimmen. Haar eigen partij wacht evenwel geen hemelse muziek maar rollende donder zodra Angela uitbarst in de klassieker 'So long, farewell'.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in Frankfurt am Main en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media. Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/11848/the-sound-of-merkel>